

H O T Ă R Ă R E A nr.1-378/2024

cu privire la examinarea contestației avocatului Xxxxx Xxxxx, în interesele cet.Xxxxxxxx Xxxxxxxx, împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-84/2022 din 22.07.2022

21 noiembrie 2024

municipiul Chișinău

Examinând în ședință închisă contestația avocatului Xxxxx Xxxxx, în interesele cet.Xxxxxxxx Xxxxxxxx împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-84/2022 din 22.07.2022, audiind informația prezentată de către domnul Eduard Panea, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

La data de xx.xx.2021 în corespondența instituțională a Consiliului Superior al Procurorilor a fost înregistrată sesizarea cet. Xxxxxxxx Xxxxxxxx, care a solicitat *inițierea procedurii disciplinare și verificarea faptelor ce pot constitui abateri disciplinare, pretins a fi săvârșite de către procurorul din cadrul Procuraturii raionului Sîngerei, Ludmila Zaharia.*

Autorul sesizării a menționat că la xx.xx.2021 Procuratura raionului Sîngerei a pornit urmărirea penală în cauzele penale nr.xxxxxxxx și nr.xxxxxxxx, conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. [...] și [...] din Codul penal, ulterior acestea fiind conexate într-o procedură unică cu nr. xxxxxxxx.

În cadrul urmării penale, Xxxxxxxx Xxxxxxxx fiind președinte al Xxxxxxxx Xxxxxxxx, a fost recunoscut bănuit de comiterea faptelor prejudiciabile prevăzute de art. [...] și [...] din Codul penal, iar ulterior, la xx.xx.2021, materialele cauzei penale au fost disjuse în privința lui într-o procedură separată cu nr.xxxxxxxx, în care urmărirea penală a fost suspendată la xx.xx.2021.

S-a invocat că în cadrul urmării penale atât Xxxxxxxx Xxxxxxxx, cât și avocații lui au înaintat mai multe cereri și demersuri, invocând neparticiparea lui la comiterea faptelor prejudiciabile, însă procurorul pe caz, Ludmila Zaharia, le-a respins nefondat.

De asemenea, autorul sesizării a menționat că o parte de cereri, care vizau efectuarea expertizelor judiciare, procurorul intenționat nu le-a soluționat până la momentul în care expertiza deja a fost finalizată, prin ce a demonstrat o atitudine subiectivă, părtinitoare și contrară prevederilor art. 19 din Codul de procedură penală și art.6 CEDO. Actele procedurale emise de procurorul Ludmila Zaharia, care vizau direct drepturile și interesele lui Xxxxxxxx Xxxxxxxx în calitate de bănuit, intenționat nu i se eliberau, acesta aflând de existența lor doar din presă.

Xxxxxxxx Xxxxxxxx a mai relatat că la xx.xx.2021 a fost depusă o cerere de eliberare a copiei Ordonanței de reținere în privința lui, însă prin ordonanța emisă la xx.xx.2021 procurorul Ludmila Zaharia a dispus respingerea solicitării, invocând că urmărirea penală nu a fost terminată, motiv din care nu are dreptul să primească copia ordonanței. Refuzul procurorului a fost contestat la Procurorul General în ordinea art.299¹ din Codul de procedură penală, însă la xx.xx.2021 a primit răspuns tot de la

procurorul Ludmila Zaharia, care a menționat despre examinarea anterioară a unei cereri similare, respinsă deja prin Ordonanța din xx.xx.2021.

Autorul sesizării consideră că procurorul a încălcat în cazul dat cerințele legislației procesual-penale, depășind limitele competenței sale, fapt confirmat prin Încheierea judecătorului de instrucție din Judecătoria Bălți, sediul Xxxxxx, din xx.xx.2021, emisă în rezultatul examinării contestației în ordinea art.313 din Codul de procedură penală.

Prin Încheierea menționată, s-a declarat nulă ordonanța de respingere a cererii apărătorului Xxxxx Xxxxx de eliberare a copieii ordonanței de reținere emisă în privința lui XXXXXXXX XXXXXXXXXX la xx.xx.2021 și a răspunsului neîntemeiat din xx.xx.2021, semnat de către procurorul Ludmila Zaharia, prin care s-a respins repetat cererea privind eliberarea ordonanței menționate.

Procuratura raionului Sîngerei a fost obligată să-i elibereze avocatului Xxxxx Xxxxx copia ordonanței de reținere a lui XXXXXXXX XXXXXXXXXX, emisă de către procurorul Ludmila Zaharia la xx.xx.2021.

La xx.xx.2021 și xx.xx.2021, în cadrul examinării contestației, procurorul Ludmila Zaharia a expediat pe adresa e-mail a instanței de judecată X cereri, prin care a solicitat amânarea ședințelor stabilite pentru data de xx.xx.2021 și xx.xx.2021, indicând că se află în concediu anual de odihnă, prin ce ar fi încercat să tergiverseze examinarea.

Autorul sesizării mai menționează că în cadrul urmăririi penale procurorul Ludmila Zaharia a încălcat sistematic drepturile lui procesuale, l-a supus oprobriului public prin procesul amplu de „telejustiție”, în temeiul informațiilor dezvăluite arbitrar, a uzurpat competența funcțională specificată procurorului superior, a tergiversat examinarea plângerilor în instanța de judecată. Consideră că toate aceste acțiuni ale procurorului Ludmila Zaharia sunt reminescenta unei răzbunări personale pentru faptul că anterior el l-ar fi sancționat disciplinar pe xxxxxxx , dar și din motive de interes material a xxxxxxx , care estorcă de la el bani în sumă de X lei.

Astfel, XXXXXXXX XXXXXXXXXX a solicitat tragerea la răspundere disciplinară a procurorului care a avut în gestiune cazul de referință, pentru neglijarea aspectelor importante și aplicarea eronată a normelor penale materiale și procesuale incidente.

În virtutea prevederilor art.45 alin.(1) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, adresarea de referință a fost transmisă, conform competenței, Inspecției procurorilor, pentru examinarea acțiunilor procurorilor nominalizați prin prisma criticilor formulate de către cet.XXXXXXXX XXXXXXXXXX.

Circumstanțele reflectate în sesizarea cet.XXXXXXXX XXXXXXXXXX au fost cercetate de Inspecția procurorilor, care, prin Decizia din xx.xx.2021, a încetat procedura disciplinară în privința procurorului Ludmila Zaharia, din motivul neidentificării temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Nefiind de acord cu decizia Inspecției procurorilor vizavi de sesizarea depusă, la data de xx.xx.2021 avocatul Xxxxx Xxxxx a depus contestație, în interesele cet.XXXXXXXX XXXXXXXXXX.

În susținerea contestației depuse, avocatul Xxxxx Xxxxx a invocat că inspectorul este obligat să întreprindă toate măsurile necesare pentru a verifica faptele invocate de autorul sesizării și a stabili existența sau inexistența elementelor constitutive ale abaterii disciplinare, cu toate acestea, în partea motivatorie a deciziei contestate,

emitentul s-a limitat doar în expunerea fragmentară a unor argumente ale petiționarului și a poziției procurorului Ludmila Zaharia, fără a analiza probele scrise prezentate de petiționar și fără a acoperi cu argumente criticile acestuia.

S-a mai statuat că Inspekția procurorilor nu a examinat cu diligența corespunzătoare acțiunile de uzurpare de către procurorul în Procuratura raionului Sîngerei, Ludmila Zaharia, a competențelor procesuale cu care este investit exclusiv procurorul ierarhic superior atunci când este contestat actul procedural emis de procurorul care exercita ori conduce urmărirea penală.

Prin Hotărârea nr.3-20/2022 din 25.03.2022, Colegiul de disciplină și etică a admis contestația depusă de avocatul Xxxxx Xxxxx împotriva deciziei Inspekției procurorilor din xx.xx.2021, cu remiterea procedurii disciplinare Inspekției procurorilor, pentru efectuarea investigațiilor suplimentare.

Urmare examinării contestației, Colegiul de disciplină și etică a identificat că inspectorul nu a verificat alegațiile procurorului Ludmila Zaharia cu privire la aflarea în concediu de odihna anual în perioada examinării plângerilor avocatului Xxxxx Xxxxx în interesele lui Xxxxxxxx Xxxxxxxx în ordinea art.313 din Codul de procedură penală, or la materiale lipsesc copii de pe ordinul de acordare a concediului de odihna anual.

Totodata nu a fost respectată obligația inerentă verificării sesizării, prevăzută la art.46 alin.(2) lit.b) din Legea nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, și anume: informarea conducătorului procurorului vizat, chestionarea procurorului ierarhic superior, Xxxxxxxx Xxxxxxxx, Xxxxxxxx Xxxxxxxx al Procuraturii raionului Sîngerei, cu privire la aspectele ce țin de alegațiile petiționarului și a reprezentantului acestuia.

La fel, Inspekția a omis anexarea copiilor din Registrul de evidență a corespondenței de ieșire din Procuratura raionului Sîngerei, care confirmă expedierea la data de xx.xx.2021 (cu nr.xxxx) a copiei ordonanței din xx.xxx.2021, emise de Xxxxxxxx Xxxxxxxx al Procuraturii raionului Sîngerei, Xxxxxxxx Xxxxxxxx, cu privire la respingerea plângerii apărătorului Xxxxx Xxxxx.

Colegiul a reținut că omisiunile respective reprezintă impedimente în justa soluționare a cauzei disciplinare și este necesar sa fie lichidate.

Urmare a controlului suplimentar, prin Decizia din xx.xx.2022 Inspekția procurorilor a decis încetarea procedurii disciplinare în privința procurorului Ludmila Zaharia, din motivul neidentificării temeiurilor de tragere la răspundere disciplinară.

Inspekția Procurorilor a reconfirmat soluția de încetare a procedurii disciplinare, concluzionând că nu există dovezi care să susțină acuzațiile imputate procurorului menționat de către cet.Xxxxxxxx Xxxxxxxx.

În cadrul efectuării investigațiilor suplimentare toate indicațiile Colegiului de disciplină și etică au fost pe deplin executate de către Inspekția procurorilor, care, în rezultatul probelor acumulate, nu a identificat temeiuri de sancționare a procurorului Ludmila Zaharia.

Nefiind de acord cu soluția adoptată de Inspekția procurorilor, avocatul Xxxxx Xxxxx a depus contestație împotriva acesteia la data de xx.xx.2022 și a solicitat Colegiului de disciplină și etică anularea deciziei, calificând-o ca nemotivată și neîntemeiată.

Prin Hotărârea nr.3-84/2022 din 22.07.2022, Colegiul de disciplină și etică a respins contestația depusă de avocatul XXXXXXXX XXXXXXXX împotriva deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022, consemnând că *Inspecția procurorilor a acordat o apreciere justă circumstanțelor cauzei. Astfel, în acțiunile procurorului în Procuratura raionului Sîngerei, Ludmila Zaharia, nu au fost stabilite temeieri rezonabile, care ar demonstra faptul comiterii de către aceasta a unor abateri disciplinare, pasibile de angajare a răspunderii conform Legii cu privire la Procuratură.*

Colegiul a reiterat că angajarea răspunderii disciplinare este supusă cerinței îndeplinirii cumulative a condițiilor generale referitoare la faptă, vinovăție și legătură de cauzalitate între fapta ilicită și rezultatul produs, iar în ceea ce privește vinovăția, aceasta trebuie constatată în mod cert, pe baza probatoriului administrat în cauză. Doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, în cazul examinat, nu a putut fi probat.

Colegiul a apreciat critic alegațiile petentului și a stabilit că procurorul menționat și-a desfășurat activitatea în baza principiilor legalității, imparțialității, integrității și independenței procesuale, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură), adoptând hotărârile analizate, reieșind din propria sa convingere, având la bază un anumit material probator, care i-a permis să adopte și să mențină hotărârile în cauză, circumstanțe care nu pot servi temei pentru tragerea lui la răspundere disciplinară.

Într-o altă ordine de idei, s-a subliniat că Colegiul de disciplină și etică nu examinează legalitatea însăși a actelor dispuse în cadrul examinării petițiilor, în cadrul urmăririi penale, reprezentării acuzării în instanța de judecată, dar verifică și se expune asupra modului în care decide un procuror să acționeze într-o speță concretă și corespunderea acestui mod - legilor și actelor normative în vigoare ce reglementează conduita profesională a procurorului. Exercitarea unui control asupra legalității sau a temeiniciei modului de soluționare a cauzelor penale respective de către procurorul vizat nu este posibilă în cadrul procedurii reglementate de dispozițiile Legii nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură. Respectarea principiului independenței decizionale exclude această analiză în cadrul procedurii disciplinare, o asemenea verificare constituind prerogativa exclusivă a autorităților ierarhic superioare, și, după caz, a controlului judiciar exercitat de instanța de judecată, aspect care în situația analizată a putut și poate fi pus în aplicare.

La fel, Colegiul a constatat că celelalte argumente invocate în contestația depusă nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei pentru casarea deciziei recurate și urmează a fi respinse.

La data de xx.xx.2022, avocatul XXXXX XXXXX a depus la Consiliul Superior al Procurorilor contestație împotriva Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr. 3-84/2022 din 22.07.2022, solicitând anularea deciziei Inspecției procurorilor din xx.xx.2022 și a hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-84/2022 din 22.07.2022, ca fiind neîntemeiate și nemotivate, cu tragere la răspundere disciplinară a procurorului Ludmila Zaharia pentru comiterea abaterilor disciplinare comise.

Examinând în ședința din 21.11.2024 contestația depusă de către avocatul Xxxxx Xxxxx, argumentele prezentate în susținerea dezacordului cu Hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.3-84/2022 din 22.07.2022, poziția exprimată de către reprezentantul Inspecției procurorilor, argumentele invocate în hotărârea criticată, precum și aspectele aferente procedurii disciplinare, Consiliul Superior al Procurorilor concluzionează asupra necesității respingerii contestației, consemnând raționamentele ce susțin această constatare.

Ab inițio, s-a raportat că citarea părților pentru ședința din 21.11.2024 s-a realizat în conformitate cu prevederile Regulamentului Consiliului Superior al Procurorilor¹.

Cu privire la procurorul vizat în procedura disciplinară de referință, Consiliul a stabilit că acesta a solicitat examinarea procedurii în lipsa sa. Mai mult ca atât, procurorul nominalizat a susținut poziția exprimată anterior pe caz, având în vedere că contestația este examinată în mod repetat la Colegiul de disciplină și etică, fiind la o etapă de examinare suplimentară.

În această conjunctură, se rețin prevederile pct. 6.11 din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor, potrivit cărora în cazul examinării contestației împotriva hotărârilor colegiilor, neprezentarea persoanelor vizate nu împiedică examinarea acesteia.

Poziția contestatarului în ședința Consiliului Superior al Procurorilor

În susținerea contestației depuse, avocatul Xxxxx Xxxxx s-a referit la circumstanțele similare celor menționate în sesizare.

Suplimentar a menționat că încălcările procurorului Ludmila Zaharia se confirmă și prin Încheierea judecătoreiei Bălți sediul Xxxxxx din xx.xx.2021, de care Inspecția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică nu au ținut cont, inclusiv de faptul că hotărârea judecătorească irevocabilă obține autoritate de lucru judecat, prin aceasta neglijând prescripțiile expuse în hotărâre.

Totodată, avocatul Xxxxx Xxxxx a replicat că Inspecția procurorilor nu a efectuat examinarea datelor informatice a dispozitivului electronic (computer/laptop), la care a fost dactilografiată/redactată pretinsa ordonanță emisă de Xxxxxx Xxxxxxx, Xxxxxxx Xxxxxxx la xx.xx.2021, pentru a stabili data și ora de tipărire a acestui act procesual.

Potrivit contestatarului, încercarea Colegiului de disciplină și etică de a o proteja pe Zaharia Ludmila, prin metoda acceptării constatărilor Inspecției procurorilor, nu răstoarnă constatările judecătorului de instrucție din Judecătoria Bălți (sediul Xxxxxx), expuse în încheierea emisă la xx.xx.2021.

Susține Xxxxx Xxxxx că Colegiul nu s-a expus asupra argumentelor sale despre faptul că, la ședința de examinare a plângerii, procurorul a prezentat judecătorului de instrucție tot dosarul penal, constituit din mai multe volume, insistând să fie limitat accesul apărării la acele materiale, pentru păstrarea confidențialității urmăririi penale, dar și din considerentul că în privința dlui Xxxxxxxx Xxxxxxxx ancheta încă nu era terminată.

Respectiv, Colegiul de disciplină și etică a interpretat eronat cerința reclamantului ca Inspecția procurorilor să cerceteze minuțios materialele dosarului nr.xx-xx/2021 (PIGD: x-xxxxxxx-xx-xx-xxxxxxx) și, în special, procesul-verbal al ședinței de judecată, inclusiv înregistrarea audio a ședinței.

¹ Aprobata prin Hotărârea nr. nr.12-225/16 din 14.09.2016

În acest sens, nici Colegiul de disciplină și etică și nici Inspekția procurorilor nu au analizat declarațiile contradictorii ale procurorului Zaharia Ludmila, aferente solicitării de la învinuitului XXXXXXXX XXXXXXXXXX a sumei de X lei în calitate de compensare a prejudiciilor morale, și nici probele prezentate de petiționar în anexa sesizării și în cadrul ședinței de examinare de către Colegiul de disciplină și etică a contestației împotriva deciziei din xx.xx.2021.

Susține contestatarul că cererea de recuzare a procurorului Ludmila Zaharia la fel a fost lăsată fără examinare, prin scrisoarea nr.xxxx din xx.xx.2021, semnată de XXXXXXXX XXXXXXXXXX al Procurorului-șef al Procuraturii raionului Sîngerei, XXXXXXXX XXXXXXXXXX, motivându-se că Ludmila Zaharia nu are în gestiune cauza penală nr.xxxxxxxxxxxx sau alte cauze penale pornite în privința cet.XXXXXXXX XXXXXXXXXX. Această concluzie ar indica la bănuiala rezonabilă de încălcare gravă a legii prin acțiuni cu caracter de depășire a atribuțiilor de serviciu comise de procurorul în Procuratura raionului Sîngerei, Ludmila Zaharia.

Potrivit contestatarului, Colegiul de disciplină și etică a tolerat inadmisibil inacțiunea, cu rea-credință, a Inspekției procurorilor în situația în care comportamentul nominalizat al procurorului Ludmila Zaharia în mod evident este contrar prevederilor art.3 alin.(4) din Legea cu privire la Procuratură și reprezintă o abatere disciplinară săvârșită cu intenție, or procurorul a încălcat conștient normele de drept material și procesual, săvârșind o faptă prevăzută la art.38 lit.f) al Legii, dându-și seama de consecința prejudiciabilă a acțiunii sale și urmărind survenirea consecinței respective.

Din considerentele enunțate în contestație, cet.XXXXXXXX XXXXXXXXXX a fost privat de dreptul de a avea o hotărâre motivată.

Poziția reprezentantului Inspekției procurorilor în ședința Consiliului Superior al Procurorilor.

În ședința Consiliului Superior al Procurorilor din 21.11.2024, Inspekția procurorilor a fost reprezentată prin dispoziția de împuternicire, de către inspectorul Constantin Miron.

Domnul Constantin Miron a menționat că, aferent fondului cauzei disciplinare, ca și obiect de verificare din partea Inspekției, soluțiile sunt aceleași - neidentificarea temeiuri de sancționare a procurorului vizat în procedura disciplinară.

Respectiv, conform Inspectorului, din tot fondul procedurii disciplinare Inspekția procurorilor nu a desprins elementele pentru care ar fi putut să intervină răspunderea disciplinară în raport cu procurorul nominalizat, motiv din care a solicitat să fie respinsă contestația autorului sesizării, cu menținerea Hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-84/2022 din 22.07.2022 și a Deciziei Inspekției procurorilor din xx.xx.2022.

Aprecierile Consiliului Superior al Procurorilor.

Analizând hotărârea contestată și materialele procedurii disciplinare prin prisma criticilor formulate de către avocatul XXXXX XXXXX, ținând cont de argumentele prezentate de către Inspectorul din cadrul Inspekției procurorilor, Constantin Miron, precum și de prevederile legale incidente, Consiliul Superior al Procurorilor constată că soluția dispusă de Colegiul de disciplină și etică urmează a fi menținută, cu respingerea contestației, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, Consiliul Superior al Procurorilor a reținut următoarele raționamente, aplicabile speței date:

Prin Legea nr. 200/2023 a fost modificată, *inter alia*, Legea nr. 3/2016 cu privire la Procuratură, fiind vizate inclusiv subiecte cu privire la înființarea Inspecției procurorilor în subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, suspendarea procedurilor disciplinare aflate în derulare în cadrul ex-Inspecției procurorilor din subordinea Procuraturii Generale și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară. Legea nr. 200/2023 a fost publicată în Monitorul Oficial nr. 291-295 din 04.08.2023, însă în partea funcționalității noii Inspecții a procurorilor, suspendarea procedurilor disciplinare aflate în derulare în cadrul ex-Inspecției procurorilor și a termenelor de tragere la răspundere disciplinară, s-a specificat expres faptul că legea vizată va intra în vigoare la expirarea a 3 luni de la data publicării, adică la 04.11.2023.

În Art. VI alin. (12) al Legii nr.200/2023 s-a dispus că procedurile disciplinare aflate în derulare în cadrul Inspecției procurorilor și termenele de tragere la răspundere disciplinară se suspendă la expirarea a 3 luni de la data publicării *legii* (*n.a.* – 04.11.2023) și urmează a fi reluate de noua componentă a Inspecției procurorilor.

Subsecvent, Legea nr. 200/2023, a stipulat la Art. VI alin. (13) că Inspecția procurorilor se consideră funcțională la numirea a cel puțin 4 inspectori.

Prin Art. X din Legea nr. 226 din 31 iulie 2024 pentru modificarea unor acte normative (*aspecte organizatorice privind sistemul judecătoresc și Institutul National al Justiției*), în vigoare din 05.09.2024, s-a abrogat alineatul (13) din Art. VI al Legii nr.200/2023. Intrarea în vigoare a normei citate *supra*, atrage după sine constatarea că Inspecția procurorilor din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor, în noua componentă, devine funcțională. Astfel, termenele de tragere la răspundere disciplinară, suspendate la data de 04.11.2023, au fost reluate la 05.09.2024, prin efectul Legii nr.200/2023.

Prin urmare, la data examinării contestației la 21.11.2024, examinarea procedurii disciplinare s-a încadrat în termenul legal.

Potrivit doctrinei și jurisprudenței în materia răspunderii disciplinare, s-a stabilit, cu valoare de principiu, că abaterea disciplinară reprezintă încălcarea cu vinovăție de către persoană a îndatoririlor corespunzătoare funcției pe care o deține sau a normelor de conduită profesională prevăzute de lege (*Hotărârea Curții Constituționale nr.24 din 14.09.2016, §73*).

Pentru ca soluția să îndeplinească exigențele de motivare corespunzătoare, Consiliul Superior al Procurorilor a supus unei analize minuțioase aspectele criticate în contestație de autorul sesizării și a raportat situația de fapt la normele de drept incidente cazului, potrivit cărora pot atrage răspunderea disciplinară numai acele erori ale normelor de procedură care au un caracter evident și cărora le lipsește orice justificare, fiind în vădită contradicție cu dispozițiile legale.

Vom notă că doar erorile săvârșite în mod intenționat, cu abuzul deliberat sau, fără îndoială, cu neglijență repetată sau gravă ar trebui să se soldeze cu acțiuni disciplinare și sancțiuni, fapt care, însă, în cazul examinat nu își găsește confirmare obiectivă.

Astfel, din materialele administrate și pozițiile expuse de procurorul Ludmila Zaharia, nu se constată întrunirea tuturor condițiilor angajării răspunderii disciplinare în acțiunile acesteia, inclusiv forma vinovăției cerute de lege.

Trebuie menționat că procurorul Ludmila Zaharia a acționat conform atribuțiilor funcționale și Legii cu privire la Procuratură, care îi oferă posibilitatea de a lua în mod independent și unipersonal decizii în cauzele pe care le gestionează (art. 3 alin. (4) din Legea cu privire la Procuratură). La fel, în corespundere cu prevederile art.27 Cod de procedură penală, procurorul a calificat faptele învinuitului după propria lui convingere, cu întreprinderea altor măsuri procesuale, bazându-se pe materialul probator existent în cauza penală analizată, în acord cu prevederile legale.

Raportat la caz menționăm că, **la xx.xx.2021, a fost emisă Ordonanța de reținere a învinuitului XXXXXXXX XXXXXXXXXX pentru înaintarea învinuirii și la aceeași dată a fost anunțat în căutare.** La xx.xx.2021, în adresa Procuraturii raionului Sîngerei a parvenit cererea avocatului XXXXX XXXXX, care a solicitat de a-i expedia Ordonanța de reținere a lui XXXXXXXX XXXXXXXXXX, Ordonanța prin care s-a soluționat cererile de recuzare din xx.xx.2021 și xx.xx.2021 și Ordonanța prin care a fost soluționată cererea din xx.xx.2021 privind amânarea acțiunilor procesuale în legătură cu aflarea în concediu anual.

Prin Ordonanța procurorului Ludmila Zaharia, din xx.xx.2021, s-a dispus respingerea cererii depuse, cu expunerea argumentelor prin interpretarea normelor procesuale.

Nefiind de acord cu Ordonanța din xx.xx.2021, avocatul **XXXXX XXXXX a depus în adresa Procurorului General la xx.xx.2021 o plângere în ordinea art.299¹**, prin care a solicitat anularea ordonanței din xx.xx.2021 emisă de procurorul Ludmila Zaharia privind respingerea cererii apărării din xx.xx.2021.

Plângerea menționată a fost remisă prin scrisoarea din xx.xx.2021 de către procurorul în Secția XXXXXXXX XXXXXXXXXX a Procuraturii Generale, XXXXXXX XXXXXXX, pentru examinare în limitele competenței, în adresa **Procuraturii raionului Sîngerei**, fiind înregistrată la xx.xx.2021.

Consiliul Superior al Procurorilor constată că plângerea avocatului XXXXX XXXXX, în interesele lui XXXXXXXX XXXXXXXXXX, depusă în ordinea art.299¹ din Codul de procedură penală împotriva ordonanței emise de procurorul Ludmila Zaharia la xx.xx.2021, a fost examinată de către procurorul ierarhic superior, XXXXXXX XXXXXXX al Procuraturii raionului Sîngerei, XXXXXXX XXXXXXX, care **prin ordonanța din xx.xx.2021, a respins-o ca fiind neîntemeiată**, nefiind confirmat faptul că procurorul Ludmila Zaharia a examinat această plângere cu depășirea atribuțiile sale, astfel nu a încălcat legislația procesual-penală așa cum menționează autorul sesizării.

Totodată, avocatul XXXXX XXXXX a depus la xx.xx.2021 o cerere în adresa Procurorului General, prin care a solicitat recuzarea procurorilor din cadrul Procuraturii raionului Sîngerei și expedierea în adresa acestuia a ordonanței de reținere a bănuیتului XXXXXXXX XXXXXXXXXX.

Prin scrisoarea din xx.xx.2021 a procurorului XXXXXXX XXXXXXX s-a remis în adresa Procuraturii raionului Sîngerei adresarea avocatului XXXXX XXXXX în interesele lui XXXXXXXX XXXXXXXXXX, pentru examinare în partea ce ține de solicitările reclamantului privind eliberarea unor acte procesuale.

La data de xx.xx.2021, procurorul Ludmila Zaharia l-a informat pe avocatul XXXXX XXXXX că în adresa Procuraturii raionului Sîngerei a parvenit adresarea depusă la Procuratura Generale pe data de xx.xx.2021 privind eliberarea unor acte procesuale, o cerere similară fiind anterior examinată în cadrul cauzei penale nr.xxxxxxxx, care prin ordonanță din xx.xx.2021 a fost respinsă.

În acest sens, nu pot fi reținute argumentele avocatului Xxxxx Xxxxx raportat pct.35 din încheierea Judecătoriei Bălți din xx.xx.2021, or, procurorul Zaharia Ludmila nu a participat la ședințele de examinare a contestației și nu există o poziție expusă de aceasta asupra actului procurorului ierarhic-superior, iar responsabilitatea revine conducătorului care a împuternicit alt procuror să participe la examinarea cazului. De asemenea, nu pot fi imputate careva acțiuni de încălcare a atribuțiilor de serviciu din partea procurorului Zaharia Ludmila, aferent neprezentării acesteia la ședințele dispuse de judecătorul de instrucție, întrucât în mod legal se afla în perioada concediului anual de odihnă.

Întru confirmarea expedierii la xx.xx.2021 a răspunsului cu nr.xxxx și a copiei ordonanței din xx.xx.2021, emise de XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX al Procuraturii raionului Sîngerei, XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, cu privire la respingerea plângerii apărătorului Xxxxx Xxxxx, a fost administrată copia extrasului din Registrul de evidență a corespondenței de ieșire din Procuratura raionului Sîngerei și anexată la materialele cauzei disciplinare.

Prin Încheierea judecătorului de instrucție al Judecătoriei Bălți, sediul XXXXXX, din xx.xx.2021, a fost admisă plângerea avocatului Xxxxx Xxxxx, depusă în ordinea art.313 din Codul de procedură penală în interesele învinuitului XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, privind eliberarea copiei ordonanței de reținere a învinuitului emisă la xx.xx.2021.

Totodată, instanța a declarat nulă ordonanța de respingere a cererii apărătorului Xxxxx Xxxxx de eliberare a copiei ordonanței de reținere emisă în privința lui XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX la xx.xx.2021 și răspunsul neîntemeiat din xx.xx.2021, semnat de către procurorul Ludmila Zaharia, prin care s-a respins repetat cererea privind eliberarea ordonanței menționate.

E de reținut că, avocatul Xxxxx Xxxxx, prin plângerea depusă la Procuratura raionului Sîngerei din xx.xx.2021, a menționat că la xx.xx.2021 prin scrisoarea nr.xxxx din xx.xx.2021 a recepționat copia ordonanței de reținere a cet.XXXXXXXXXXXXXXXXXX, emisă la xx.xx.2021 de procurorul Ludmila Zaharia.

La contestare, prin Încheierea Judecătoriei Bălți, sediul XXXXXX din xx.xx.2022, s-a respins ca neîntemeiată plângerea avocatului Xxxxx Xxxxx în interesele învinuitului XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX împotriva ordonanței procurorului Ludmila Zaharia din xx.xx.2021.

Potrivit art.169 din Codul de procedură penală, organul de urmărire penală adoptă o ordonanță de reținere a persoanei în cazul în care probele administrate în cauza penală dau temei rezonabil de a presupune că ea a comis infracțiunea și că persoana respectivă nu se află în localitatea dată sau locul ei de aflare nu este cunoscut, sau dacă ea nu s-a prezentat fără motive întemeiate și nu a informat organul care a citat-o despre imposibilitatea prezentării sale. Această ordonanță este obligatorie pentru executare de către orice colaborator al organului de urmărire penală sau al poliției care va găsi bănuitul. (2) Despre executarea ordonanței de reținere este informat imediat organul care a adoptat ordonanța în cauza respectivă. (3) Reținerea persoanei în temeiul prevăzut la alin.(1) se efectuează conform procedurii și în termenele prevăzute la art.166 și 167.

S-a argumentat că, Ordonanța de reținere din xx.xx.2021 a învinuitului XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX pentru înaintarea învinuirii a fost emisă din motivul că la citarea legală acesta nu s-a prezentat nemotivat, iar conform informației privind

traversarea frontierei de stat, învinuitul XXXXXXXX XXXXXXXXX la data de xx.xx.2021 a părăsit teritoriul Republicii Moldova.

Potrivit art.282 din Codul de procedură penală, înaintarea acuzării învinuitului se face de către procuror în prezența avocatului în decurs de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței de punere sub învinuire, dar nu mai târziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit. (2) Procurorul, după stabilirea identității învinuitului, îi aduce la cunoștință ordonanța de punere sub învinuire și îi explică conținutul ei. Aceste acțiuni se atestă cu semnăturile procurorului, învinuitului, avocatului și ale altor persoane care participă la această acțiune procesuală, aplicate pe ordonanța de punere sub învinuire, indicându-se data și ora punerii sub învinuire. (3) După înaintarea acuzării, procurorul îi explică învinuitului drepturile și obligațiile acestuia prevăzute în art.66. Învinuitului i se înmânează copia de pe ordonanța de punere sub învinuire și informația în scris privind drepturile și obligațiile lui. Acțiunile nominalizate, de asemenea, se consemnează în ordonanța de punere sub învinuire în modul prevăzut în alin.(2). (4) Învinuitul este audiat în aceeași zi în condițiile prevăzute în art.104.

Consiliul constată că materialul probator administrat atât în faza controlului de serviciu, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Inspekția procurorilor și Colegiul de disciplină și etică, denotă cu certitudine că nu sunt întrunite toate elementele unei abateri disciplinare menționate supra, și anume că acțiunile procurorului Ludmila Zaharia, constituie abateri disciplinare, contrar prevederilor art.38 din Legea cu privire la Procuratură și pct. 6.1.1., 6.1.2., 6.1.4. și 6.1.6. ale Codului de etică al procurorilor, aprobat prin Hotărârea Adunării Generale a Procurorilor.

Potrivit materialelor și informațiilor administrate în cadrul examinării contestației de referință, Consiliul Superior al Procurorilor constată că cet. XXXXXXXX XXXXXXXXX, prin intermediul avocatului XXXXX XXXXX, și-a realizat dreptul său la un recurs efectiv, atât în contextul controlului ierarhic superior, cât și prin adresarea la instanța de judecată, astfel încât faptele reclamate de către aceasta să fie examinate potrivit prevederilor stabilite de cadrul normativ relevant, circumstanță care, de asemenea, validează necesitatea respingerii contestației depuse în prezenta speță.

Cu referire la garanțiile unui proces echitabil, Curtea Europeană a stabilit că imparțialitatea judecătorului/procurorului se apreciază atât conform unei abordări subiective, care ia în considerare convingerile personale sau interesele într-o cauză, cât și conform unui test obiectiv, care stabilește dacă judecătorul/procurorul a oferit garanții suficiente pentru a exclude vreo îndoială motivată din acest punct de vedere (cauza Demicoli v. Malta, nr. 13057/87, hotărâre din 27 august 1991, §40).

Atât cet.XXXXXXX XXXXXXXXX cât și avocatul său nu au menționat care sunt consecințele materializate, ca urmare a refuzului inițial de eliberare a copiei ordonanței de reținere, or aceasta poate fi explicată prin faptul că, ulterior, persoana a fost repusă în drepturi prin utilizarea căilor legale, respectiv contestarea actului procesual. Această repunere în drepturi a înlăturat eventualele prejudicii sau limitări cauzate de refuzul inițial. Practic, prin exercitarea dreptului la contestare, persoana a avut acces la o soluție juridică care a corectat situația creată, prevenind astfel producerea unor efecte negative semnificative sau definitive asupra drepturilor sau intereselor sale.

Cu alte cuvinte, deși refuzul inițial reprezenta o încălcare a unui drept procedural, această încălcare nu a avut un impact concret sau permanent asupra persoanei, deoarece mecanismul contestării a permis restabilirea legalității și accesul la actul solicitat. Astfel, situația poate fi caracterizată ca fiind una în care impactul inițial a fost neutralizat prin intervenția ulterioară a sistemului juridic.

Faptul că refuzul a fost ulterior corectat, iar persoana a avut acces la ordonanță, demonstrează că acțiunea procurorului a avut un caracter temporar și nu a generat un prejudiciu ireparabil sau o încălcare gravă a principiilor procedurale.

Pentru a se reține o abatere disciplinară conform art. 38 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură, este necesar să se constate o încălcare intenționată, gravă sau repetată a normelor legale sau a obligațiilor profesionale. În cazul de față, refuzul inițial poate fi analizat mai degrabă ca o interpretare inexactă a modului și etapelor de a oferi acces la actele procesuale dispuse de procuror, fără a stabili indicii de rea-credință sau intenția de a încălca drepturile persoanei.

Sistemul procedural a oferit persoanei vizate posibilitatea de a contesta actul procurorului, iar această cale a fost realizată până la executarea măsurii procesuale dispuse. Acest fapt demonstrează că ordinea juridică a asigurat corectarea erorii și protecția drepturilor persoanei, astfel că acțiunea procurorului nu a generat o disfuncție sistemică sau o încălcare ireversibilă.

Conform jurisprudenței în materie disciplinară, pentru a se constata existența unei abateri disciplinare, este necesar ca acțiunea să fi cauzat o afectare semnificativă a drepturilor persoanei, a încrederii publicului în instituția procuraturii sau a ordinii juridice. În acest caz, refuzul inițial nu a produs un asemenea efect.

În lipsa unor consecințe concrete și grave, sancționarea procurorului pentru refuzul inițial ar contraveni principiului proporționalității. Acest principiu impune ca orice sancțiune să fie adecvată gravității faptei și efectelor acesteia, ceea ce nu se aplică în cazul de față. Pe baza acestor argumente, acțiunile procurorului nu îndeplinesc criteriile necesare pentru a fi calificate drept abatere disciplinară conform art. 38 din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură.

Nu s-a confirmat cumulul de încălcări sesizate, iar anularea unui act procesual emis prin forma de apreciere a normelor procesuale, nu probează ca formă de încălcare admisă prin intenție probată sau neglijență gravă cu atingerea unui grad de severitate, pentru aprecierea încadrării unei abateri disciplinare și sancționarea procurorului.

Depunerea unei sesizări în privința procurorului de caz, fără contestarea acțiunilor altor procurori care au emis hotărâri procesuale și au întreprins alte acțiuni în exercitarea atribuțiilor de serviciu, determină o tratare limitată a tuturor circumstanțelor interdependente, iar în mod direct nu pot fi imputate procurorului de caz.

Nu pot fi reținute nici argumentele avocatului Xxxxx Xxxxx că Inspekția procurorilor nu a reacționat la comportamentul procurorului Ludmila Zaharia, care a amânat ședințele de judecată pe data de xx.xx.2021 și xx.xx.2021, or potrivit ordinului Procurorului General nr.xxxx-p din xx.xx.2021, procurorului Ludmila Zaharia i-a fost acordat concediu de odihnă anual pentru perioada xx.xx.2021 - xx.xx.2021.

Potrivit art.320 din Codul de procedură penală, participarea procurorului la judecarea cauzei este obligatorie și el își exercită atribuțiile prevăzute în art.53. La judecarea cauzei în primă instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată. În caz de

imposibilitate a participării acestuia, procurorul ierarhic superior dispune participarea la ședință a altui procuror. În caz de necesitate, procurorul ierarhic superior poate dispune participarea unui grup de procurori.

Respectiv, organizarea acestor aspecte revine conducătorului direct, conform prevederilor articolului 320 din Codul de Procedură Penală.

Consiliul Superior al Procurorilor apreciază ca fiind declarative argumentele avocatului Xxxxx Xxxxx, că suma de X mii lei, solicitată prin acțiunea intentată de Xxxxxxxx de la cet.Xxxxxxxx Xxxxxxxx, ar fi în realitate bani pentru a nu înainta în instanța de judecată demersul de aplicare în privința cet.Xxxxxxxx Xxxxxxxx a măsurii de arestare preventivă, cu anunțarea ulterioară în căutarea internațională.

În motivare, procurorul Ludmila Zaharia și Xxxxxxxx Xxxxxx, au remis în adresa învinuitului Xxxxxxxx Xxxxxxxx cereri prealabile, din motiv că, începând cu data de xx.xx.2021, prin postările de pe pagina lui personală și a Xxxxxxxx, de pe pagina „Facebook”, preluate și de mass-media, a adus atingere onoarei, demnității și reputației lor profesionale, considerând că le-a fost încălcat dreptul la respectul vieții private și de familie, ocrotite prin Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23.04.2010.

Consiliul reține că persoanele care dețin funcții de demnitate publică au dreptul de a iniția acțiuni pentru apărarea reputației lor în fața unor afirmații calomnioase sau defăimătoare, dar acest drept trebuie echilibrat cu respectarea libertății de exprimare, recunoscută pe plan internațional.

Art.10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) protejează libertatea de exprimare, dar prevede limite, inclusiv pentru "protecția reputației sau a drepturilor altora". Persoanele publice pot cere protecția reputației lor, dar standardul de protecție este mai scăzut decât pentru persoanele private, deoarece acestea trebuie să accepte un nivel mai ridicat de critică în virtutea poziției lor.

Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice (ICCPR), Art.19 garantează libertatea de exprimare, dar permite restrângerea acesteia pentru "respectarea drepturilor sau reputației altora" și pentru "protecția securității naționale, a ordinii publice, a sănătății sau a moralei publice".

Principiile de la Johannesburg privind Libertatea de Exprimare și Apărarea Reputației subliniază că limitările impuse libertății de exprimare pentru apărarea reputației trebuie să fie proporționale și să demonstreze că afirmațiile respective sunt false și au cauzat prejudicii semnificative.

Cauza Von Hannover v. Germany (2004 și 2012).

În aceste cazuri, CEDO a făcut diferența între dreptul persoanei publice la protecția reputației și interesul public autentic. Când informațiile afectează strict viața privată și nu contribuie la dezbateră publică, persoana publică are un drept puternic la protecția reputației. Contextual, este esențial ca acțiunile de exprimare publică privind poziția procesual-penală să fie delimitate astfel încât să respecte limitele necesare pentru protejarea reputației personale.

În rezultatul examinării contestației, Consiliul Superior al Procurorilor ajunge la concluzia că în faptele descrise în privința procurorului în Procuratura raionului Sîngerei, Ludmila Zaharia nu sunt confirmate acțiuni ce ar constitui abateri disciplinare, iar decizia Inspecției Procurorilor din xx.xx.2022 și Hotărârea Colegiului de disciplină și etică din 22.07.2022 sunt întemeiate și legale.

Pornind de la raționamentele expuse *supra*, în temeiul art.37, art.70 alin. (1) lit. f), art.77, art. 86 alin.(3) lit. a) din Legea nr.3/2016 cu privire la Procuratură; pct.9.11 lit. a) din Regulamentul Consiliului Superior al Procurorilor; pct.81 lit. a) din Regulamentul privind organizarea și activitatea Colegiului de disciplină și etică, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. A respinge contestația avocatului Xxxxx Xxxxx în interesele cet.Xxxxxxxx Xxxxxxxx, cu menținerea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.3-84/2022 din 22.07.2022.

2. Hotărârea se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Procurorilor, *www.csp.md*, directoriul *Hotărâri*.

3. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată la Curtea Supremă de Justiție de orice persoană vătămată într-un drept al său într-un termen de 10 zile lucrătoare de la data la care hotărârea vizată i-a fost comunicată.

**Președintele Consiliului
Superior al Procurorilor**

semnat

Dumitru OBADĂ